

Par pacienta tiesībām uz tuvinieku atbalstu ārstniecības laikā

Publicēts: 06.01.2022.

Veselības aprūpe

Pēdējā laikā Veselības inspekcija saņem jautājumus par atbalsta personas aizliegumu ārstniecības laikā un neizprati par ārstniecības iestāžu atšķirīgo epidemioloģiskās drošības noteikumu interpretāciju.

Saskaņā ar Pacientu tiesību likuma 5.panta trešo daļupacientam ir tiesības uz savas ģimenes un citu personu atbalstu ārstniecības laikā. Savukārt Pacientu tiesību likuma 5.panta septītā daļa nosaka, ka pacientam ir tiesības uz tādu ārstniecību, kas tiek veikta tikai to personu klātbūtnē, kuras ir tieši iesaistītas ārstniecībā. Pacients var piekrist citu personu klātbūtnē ārstniecības laikā vai pieaicināt citas personas, *ja tas netraucē ārstniecību*. Ja, izņēmuma gadījumā, ģimenes vai citu personu atbalsts ārstniecības laikā tiek liegts, personai, kas pārstāv ārstniecības iestādi vai ārstniecības personai ir jāievēro Pacientu tiesību likuma 4.pantā nostiprinātās pacientu tiesības uz informāciju, un saprotami jāizskaidro pacientam vai pacienta pārstāvim pamatojums noteiktajam liegumam un jāsniedz atbildes uz jautājumiem.

Veselības inspekcija skaidro, ka Covid-19 infekcijas izplatības laikā ārstniecības iestādēs ar iekšējās kārtības noteikumiem varētu būt noteikti atsevišķi izņēmuma gadījumi, kad pacienta ģimenes vai citu personu klātbūtne ārstniecības laikā varētu būt liegta, lai ievērotu epidemioloģiskās drošības prasības.

Ārstniecības iestādēm šobrīd ir jāiesteno virkne piesardzības pasākumu Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai un mazināšanai. Katrai ārstniecības iestādei ir savi iekšējās kārtības noteikumi, kas Covid-19 infekcijas izplatības apstākļos korelē ar tādiem normatīvajiem aktiem kā Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likums un Ministru kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumi Nr.662 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai". *Līdz ar to, katrai ārstniecības iestādei individuāli un atbilstoši tās situācijai ir tiesības ar iekšējās kārtības noteikumiem noteikt kārtību, kā pacientam ir tiesības*

klātbūtnei pieaicināt citas personas, kā arī kārtību un kritērijus gadījumiem, kad citu personu klātbūtne netiek pieļauta – piemēram, *Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai*.

Covid-19 infekcijas izplatības apstākļos pamatprincips ir vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāta esība un uzrādīšana, kā arī papildus Ārstniecības iestāde var lūgt uzrādīt negatīvu Covid-19 testa rezultātu, piemēram situācijā, kad jālemj par topošā tēva dalību dzemdībās vai vizītē pie ārsta.

Ārstniecības iestāde ir atbildīga par epidemioloģiskās drošības prasību ieviešanu un ievērošanu ne tikai pret pacientiem, bet arī pret darbiniekiem un tai ir pienākums nodrošināt kontroli pār noteikto prasību ieviešanu un ievērošanu. Tomēr, jāņem vērā, ka arī šādos apstākļos tās nedrīkstētu formāli un bez pamatojuma aizliegt pacienta tiesības uz ģimenes un citu personu atbalstu ārstniecības laikā. Ierobežojumam ir jābūt samērīgam un saudzīgam attiecībā pret pacienta interesēm.

<https://www.vi.gov.lv/lv/jaunums/par-pacienta-tiesibam-uz-tuvinieku-atbalstu-arstniecibas-laika>